

Dosarul nr. 2ra-475/20

Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Telenești (jud. V. Stihi)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Muruianu, I. Secrieru, N. Budăi)

ÎNCHEIERE

25 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Întreprinderea Mixtă „Incaso”
Societate cu Răspundere Limitată, reprezentată de avocatul Natalia Covaliov,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea
Mixtă „Incaso” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Lidiei Bargan cu privire
la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 31 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 22 august 2018, prin intermediul poștei (f.d.25), Întreprinderea Mixtă
„Incaso” Societate cu Răspundere Limitată (în continuare Î.M. „Incaso” SRL),
reprezentată de avocatul Natalia Covaliov, a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Lidiei Bargan solicitând încasarea datoriei în mărime de 13901,05 lei,
compensarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 1000 de lei și
cheltuielile pentru plata taxei de stat în sumă de 417,04 lei.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că la 25 februarie 2017, între ÎCS
„Iute Credit” SRL, în calitate de creditor și Lidia Bargan, în calitate de debitor, a
fost încheiat contractul de împrumut nr. 754133.

Totodată, a menționat că, în cazul nerespectării graficului de rambursare a
împrumutului, pârâta s-a obligat să plătească pe lângă valoarea împrumutului
principal și taxa aferentă contractului de împrumut, dobânda și penalitatea
contractuală, care se raportează duratei de întârziere.

Reclamantul a indicat că în data de 25 februarie 2017, ÎCS „Iute Credit” SRL
și-a onorat obligațiunea contractuală, transferând Lidiei Bargan împrumutul acordat,
însă ultima nu și-a îndeplinit obligațiile de plată conform contractului de împrumut.

De asemenea, a afirmat că Lidia Bargan a fost înștiințată despre faptul
nerespectării clauzelor contractuale, prin intermediul notificărilor expediate în
adresa acesteia. La fel, prin reclamația expediată repetat Lidiei Bargan, ultima a fost
informată și despre rezilierea anticipată a contractului de către creditor, precum și
despre obligațiunea de a restitui împrumutul, dobânda calculată, taxa aferentă la
contract și penalitățile calculate conform contractului.

Reclamantul a precizat că la data depunerii cererii de chemare în judecată,
datoria Lidiei Bargan constituia suma de 13901,05 lei, formată din: suma

împrumutului - 6962 de lei; taxa aferentă contractului - 3001,64 de lei; dobânda aferentă contractului - 1009,82 de lei și penalitatea contractuală - 2927,59 de lei.

Înaintarea acțiunii s-a realizat ca urmare a încheierii contractului de cesiune din 01 decembrie 2014, între ÎCS „Iute Credit” SRL și Î.M. „Incaso” SRL, prin care ÎCS „Iute Credit” SRL a transmis dreptul de creanță în temeiul actului de predare-primire.

Prin hotărârea din 27 martie 2019 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Î.M. „Incaso” SRL și s-a încasat de la Lidia Bargan în beneficiul ÎM „Incaso” SRL suma de 5732,13 lei cu titlu de datorie, suma de 1000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și suma de 171,96 de lei cu titlu de taxă de stat; în rest, pretențiile au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

Prin decizia din 31 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Î.M. „Incaso” SRL, reprezentată de avocatul Natalia Covaliov și s-a menținut fără modificări hotărârea din 27 martie 2019 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești; s-a încasat de la Î.M. „Incaso” SRL în beneficiul Lidiei Bargan cheltuielile de asistență juridică în mărime de 1500 de lei, suportate în instanța de apel.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a punctat că Î.M. „Incaso” SRL, exprimându-și dezacordul cu hotărârea primei instanțe, a contestat-o cu apel, solicitând modificarea hotărârii primei instanțe, în partea respingerii cerințelor cu privire la încasarea penalității și a taxei aferente contractului, solicitând încasarea de la Lidia Bargan a penalității contractuale pentru întârziere în mărime de 1382,64 de lei, a penalității pentru rezilierea anticipată a contractului în mărime de 1544,95 de lei, a taxei aferente contractului în mărime de 2575,94 de lei, diferența taxei de stat în mărime de 246 de lei și a taxei de stat pentru apel în mărime de 203 lei (f.d.117; 118; 130-132).

Instanța de apel a considerat criticile apelantului neîntemeiate, iar hotărârea primei instanțe întemeiată și legală.

Totodată, a conchis că raportului juridic litigios îi sunt aplicabile prevederile Codului Civil în redacția în vigoare până la 01 martie 2019, în condițiile în care raportul juridic între părți a luat naștere la data de 25 februarie 2017, nefiind în curs de realizare la data intrării în vigoare a noii legi civile.

Cu referire la prevederile art. 630 alin.(1) Cod civil, instanța de apel a relevant că drept criteriilor ce permit reducerea clauzei penale ar putea servi situația financiară dificilă a debitorului, mărimea penalității depășește plata bunului ce constituie obiectul contractului, mărimea excesivă a penalității. Așadar, prin prisma normei enunțate, ținând cont de durata neexecutării obligației de bază, de procentul înalt al clauzei penale, respectiv și de proporționalitatea dintre clauza penală și prejudiciu, instanța de apel a apreciat ca fiind întemeiată concluzia primei instanțe cu privire la necesitatea reducerii clauzei penale de la suma de 2927,59 de lei (penalitatea contractuală pentru întârziere în mărime de 1382,64 de lei și penalitatea pentru rezilierea anticipată a contractului în mărime de 1544,95 de lei) la suma de 201,60 de lei.

De asemenea, raportând prevederile art.712 alin.(1), 716 alin.(1),(2) Cod civil, art. 3, art. 5 alin.(1), (4), (5) lit. e), art. 7 alin.(1) din Legea privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii nr. 256 din 09 decembrie 2011 la situația de fapt, instanța de apel a apreciat ca fiind întemeiată concluzia primei instanțe cu

privire la caracterul abuziv al clauzei contractuale cu privire la plata taxei aferente contractului de împrumut. Obligarea împrumutatului, în baza unui contract de împrumut preformulat la plata taxei aferente, în opinia instanței, urmează a fi calificată ca fiind contrară cerințelor de bună-credință impuse împrumutătorului, în calitate sa de comerciant, în sensul prevăzut de Legea nr. 256 din 09 decembrie 2011. Or, împrumutătorul nu a făcut dovada faptului că a negociat clauza cu privire la stabilirea taxei aferente, contrar prevederilor art. 5 alin. (4) din Legea nr. 256 din 09 decembrie 2011.

Astfel, ținând cont de faptul că acțiunea Î.M. „Incaso” SRL a fost admisă parțial, instanța de apel a considerat că prima instanță întemeiat a încasat de la Lidia Bargan suma de 171,96 de lei, proporțional pretențiilor admise din acțiunea înaintată de Î.M. „Incaso” SRL (5732,13 lei - suma încasată prin hotărârea primei instanțe x 3%). Din care considerente, instanța de apel a respins ca fiind neîntemeiată cerința apelantului cu privire la încasarea diferenței taxei de stat în mărime de 246 de lei, achitată de reclamant la depunerea cererii de chemare în judecată. Totodată, având în vedere că cererea de apel depusă de Î.M. „Incaso” SRL a fost respinsă, instanța de apel a respins ca fiind neîntemeiată și cerința cu privire la compensarea din contul Lidiei Bargan a sumei de 203 lei achitată de apelant la depunerea cererii de apel cu titlu de taxă de stat.

Instanța de apel a conchis că având în vedere că apelul declarat de Î.M. „Incaso” SRL a fost respins și în contextul prevederilor art. 94 alin. (1) și art. 96 alin. (1) și (1¹) Cod de procedură civilă, de a încasa de la Î.M. „Incaso” SRL în beneficiul Lidiei Bargan suma de 1500 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistență juridică, suportate în ordine de apel.

La 22 ianuarie 2020, concretizat la 28 ianuarie 2020 (f.d.197), Î.M. „Incaso” SRL, reprezentată de avocatul Natalia Covaliov, a declarat recurs împotriva deciziei din 31 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și respingerea cererii cu privire la încasarea cheltuielilor pentru asistență juridică, modificarea parțială a hotărârii primei instanțe și încasarea de la Lidia Bargan a penalității contractuale pentru întârziere în mărime de 1382,64 de lei, a penalității pentru rezilierea anticipată a contractului în mărime de 1544, 95 de lei, taxa aferentă contractului în mărime de 2575,94 de lei și a diferenței taxei de stat în sumă de 246 de lei, iar în rest să fie menținută hotărârea primei instanțe fără modificări, încasarea taxei de stat pentru instanțele de apel și recurs în sumă de 338 de lei.

În motivarea recursului s-a invocat că instanțele ierarhic inferioare nu au luat în considerare interesele creditorului care a suporta un prejudiciu ca urmare a neachitării împrumutului în termen, care anterior semnării contractului a fost evaluat și negociat cu debitorul. De asemenea, instanța de apel a încasat cheltuielile de asistență juridică în mărime de 1500 de lei pentru o singură ședință de judecată în instanța de apel care este disproporționată de mare în raport cu lucrul efectuat de avocatul reclamantului și suma achitată de 1000 de lei.

Totodată, a menționat că la reducerea clauzei penale, instanța trebuie să verifice dacă clauza penală nu contravine legii, ordinii publice și bunelor moravuri, dacă este prevăzută în contract și corespunde cerințelor art. 947-948 Cod civil. Or, instanța respingând cerințele privind încasarea penalității, nu a luat în considerare natura clauzei contractuale la încasarea prejudiciului în mărime de 0,5% din suma

neachitată pentru fiecare zi de întârziere și nu au aplicat prevederile art. 947 alin.(1) Cod civil. De altfel, la semnarea contractului părțile au evaluat anticipat prejudiciul.

La fel, instanțele de judecată la adoptarea deciziei au invocat lipsa unei reglementări privind solicitarea de la debitor plata comisionului pentru acordare împrumutului, însă nu iau în considerare că legea nu interzice.

La 10 martie 2020, prin intermediul poștei (f.d.209), Lidia Bargan a depus referință la cererea de recurs, solicitând respingerea recursului, declararea inadmisibilității acestuia, respingerea pretențiilor reclamantului, inclusiv cheltuielile privind taxa de stat pentru instanțele de apel și recurs și compensarea cheltuielilor de judecată proporțional pretențiilor respinse.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 31 octombrie, iar Î.M. „Incaso” SRL, reprezentată de avocatul Natalia Covaliov, a declarat recurs la 22 ianuarie 2020.

Materialele cauzei atestă expedierea copiei deciziei integrale participanților la proces la 22 noiembrie 2019, conform scrisorii de însoțire (f.d.188). Din textul recursului se distinge că partea recurentă a luat cunoștință de decizia instanței de apel în data de 27 noiembrie 2019. Astfel, recursul este declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de ÎM „Incaso” SRL, reprezentată de avocatul Natalia Covaliov, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Î.M. „Incaso” SRL, reprezentată de avocatul Natalia Covaliov, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Î.M. „Incaso” SRL, reprezentată de avocatul Natalia Covaliov.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Întreprinderea Mixtă „Incaso” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentată de avocatul Natalia Covaliov, împotriva deciziei din 31 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat